

STANDARDY BHP

12.0 Roboty branżowe

Standard zawiera minimum wymagań, jakie należy spełnić dla zapewnienia bezpieczeństwa podczas wykonywania robót branżowych w budownictwie.

UWAGA

Roboty branżowe są integralnym elementem procesu budowlanego. Ich wykonywanie wiąże się z zagrożeniami dla osób, które są w nie bezpośrednio zaangażowane oraz dla tych, którzy przebywają w pobliżu. Środki techniczne i organizacyjne, które zmniejszają ryzyko wystąpienia wypadków i innych niebezpiecznych zdarzeń związanych z wykonywaniem tych prac, powinny być określone w **Planie BIOZ (2)**.

A. WSTĘP

1. **Roboty branżowe** opisane w **Standardach grupy 12** obejmują:
 - roboty zbrojarskie i betoniarskie,
 - roboty szalunkowe,
 - roboty murarskie i tynkarskie,
 - roboty dekarские i izolacyjne,
 - roboty malarskie,
 - roboty posadzkarskie i okładzinowe.
2. Roboty te podlegają ścisłym wymaganiom technicznym i jakościowym określonym w dokumentacji projektowej, specyfikacjach technicznych, dokumentacji producentów materiałów i wyrobów oraz normach budowlanych.

B. DZIAŁANIA PRZED ROZPOCZĘCIEM ROBÓT

1. Roboty branżowe należy zaplanować zgodnie z projektem, specyfikacjami technicznymi, instrukcjami producentów wyrobów, materiałów i maszyn oraz wytycznymi **Planu BIOZ (2)**.
2. Na etapie planowania robót należy przeanalizować właściwości materiałów i wyrobów przeznaczonych do wykonania prac pod kątem wpływu na zdrowie i środowisko. Konieczne jest wdrożenie działań zapobiegających zagrożeniom lub ograniczających negatywne skutki dla zdrowia i życia ludzi, a także dla środowiska.
3. W celu minimalizacji ryzyka narażenia na szkodliwe działanie środków chemicznych należy stosować produkty o jak najniższej toksyczności i potencjalnym negatywnym wpływie na zdrowie oraz środowisko, tj.:
 - wybierać produkty (np. kleje, uszczelniacze) o jak najniższej zawartości lotnych związków organicznych - oznaczone jako „niska zawartość LZO”,
 - unikać produktów zawierających w składzie takie substancje jak: formaldehyd, amoniak, rozpuszczalniki organiczne (benzen, toluen, ksylen) czy metale ciężkie (np. ołów, kadm),
 - korzystać z produktów wodorozcieńczalnych (farby, kleje), które są zazwyczaj mniej szkodliwe niż te na bazie rozpuszczalników organicznych.

4. Kluczowe dla zapewnienia bezpieczeństwa podczas realizacji robót jest rozpoznanie, czy pracownicy będą narażeni na kontakt z materiałami stwarzającymi zagrożenie. Bardzo istotne jest również określenie rodzaju i skali tego zagrożenia. Informacje na temat właściwości materiałów i wyrobów są zawarte w:
 - dokumentacji budowlanej (projektowej i technicznej), specyfikacjach technicznych,
 - **Deklaracjach Właściwości Użytkowych - DWU wyrobu (37)**,
 - kartach charakterystyki sporządzonych przez dostawcę środków chemicznych,
 - oznakowaniu na opakowaniu lub na etykiecie substancji, mieszaniny lub wyrobu.
5. Wszystkie materiały i wyroby wykorzystywane podczas wykonywania prac powinny być wprowadzone do obrotu lub udostępnione na rynku krajowym zgodnie z właściwymi przepisami. **Organizator pracy (8)** - wykonawca robót - ma obowiązek posiadania na budowie pełnej dokumentacji materiałów i wyrobów przeznaczonych do wykonania robót.
6. Podstawą do rozpoczęcia i prowadzenia robót branżowych jest **IBWR (22)** zawierająca **ocenę ryzyka dla Zadania (35)**. **Organizator pracy (8)** ma obowiązek przygotowania **IBWR (22)** w oparciu o **Plan BIOZ (2)**, wytyczne projektanta, specyfikacje techniczne oraz wymagania producentów materiałów, wyrobów i maszyn, które zostaną użyte podczas realizacji prac.
7. **Ocena ryzyka dla Zadania (35)** musi obejmować identyfikację zagrożeń, jakie mogą wystąpić od momentu dostarczenia materiałów, wyrobów i maszyn na teren budowy, poprzez ich przygotowanie do użycia i wykonanie robót. Środki zapobiegawcze - techniczne i organizacyjne - muszą obejmować wszystkie etapy realizacji robót.
8. Wszystkich pracowników uczestniczących w realizacji robót należy zapoznać z **IBWR (22)** oraz ze szczegółowymi instrukcjami bezpiecznej pracy.
9. Pracownicy muszą być **kompetentni (7)**, poddawani systematycznym badaniom lekarskim, szkoleniom BHP i instruktażom związanym z wykonywaną pracą. Konieczne jest również posiadanie wymaganych kwalifikacji.
10. Roboty branżowe muszą być prowadzone pod nadzorem **kompetentnych osób (7)**, które zostały przeszkolone w zakresie BHP dla osób kierujących pracownikami.
11. Pracowników należy wyposażyć w odzież roboczą i kamizelki ostrzegawcze lub odzież ochronną spełniającą wymagania dla 2 klasy odblaskowości, obuwie ochronne i środki ochrony indywidualnej - **ŚOI (15)** tj. hełm ochronny z paskiem podbródkowym, okulary ochronne spełniające wymagania dla 1 klasy optycznej. Wyposażenie osobiste musi być zgodne ze **Standardami 18.5. Odzież i obuwie** oraz **18.4. ŚOI - sprzęt i ochrony indywidualne**.
12. Pracowników stosujących w trakcie robót preparaty chemiczne należy także wyposażyć w inne **ŚOI (15)**, wskazane przez producentów w kartach charakterystyki. Wymagania, jakie należy spełnić w celu zapewnienia bezpieczeństwa podczas stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin, zawarte są w **Standardzie 7.1 Substancje chemiczne i ich mieszaniny**.
13. Środki transportu materiałów i wyrobów na teren budowy powinny gwarantować ich zabezpieczenie przed uszkodzeniem, a także przed przemieszczaniem się podczas transportu.
14. Miejsca rozładunku, pola odkładcze i place składowe, a także sposób składowania materiałów i wyrobów należy zorganizować zgodnie ze **Standardem 9.7 Magazynowanie i składowanie**. Miejsce składowania powinno być wygrodzone, wyrównane i utwardzone, z zachowaniem odpowiednich spadków do odprowadzenia wód opadowych.
15. Szczegółowe wytyczne dotyczące eksploatacji urządzeń transportu bliskiego zawarte są w **Standardzie 11.2 Urządzenia transportu bliskiego (UTB) na budowie**.
16. Osprzęt pomocniczy używany do rozładunku i transportu materiałów i wyrobów musi być atestowany, sprawny technicznie i kompatybilny z urządzeniem transportowym i transportowanym ładunkiem. Wymagania w tym zakresie zawarte są w **Standardzie 11.3 Osprzęt pomocniczy do podnoszenia**, a także w Wytycznych dostępnych na stronie **Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie (1)** [Transport pionowy](#).
17. Maszyny, urządzenia i elektronarzędzia stosowane podczas realizacji robót muszą być sprawne technicznie oraz spełniać wymagania określone w przepisach dotyczących systemu oceny zgodności. Wytyczne dotyczące eksploatacji maszyn, urządzeń i elektronarzędzi zawarte są w **Standardach grupy 14 i 15**.
18. Stanowiska prac w wykopach należy zorganizować z uwzględnieniem wymagań **Standardu 3.1 Wykopy (wąsko i szerokoprzestrzenne)** oraz **Standardu 3.3 Obudowy ścian, szalunki, zabezpieczenia**.

19. Powierzchnie i stanowiska pracy wzniesione powyżej 1 m muszą być zabezpieczone przed upadkiem z wysokości barierami ochronnymi, zgodnie ze **Standardem 18.1 Zbiorowe - bariery ochronne (balustrady)** lub siatkami bezpieczeństwa, zgodnie ze **Standardem 18.2 Zbiorowe - siatki bezpieczeństwa**. Wytyczne w zakresie zabezpieczeń zbiorowych - **WZZ (21)** dostępne są również na stronie **Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie (1)**: [WZZ Wytyczne.pdf](#).
20. Jeżeli nie ma możliwości zastosowania środków ochrony zbiorowej - **ŚOZ (14)** lub warunki pracy wymagają dodatkowego zabezpieczenia przed upadkiem, należy zapewnić stosowanie **indywidualnego sprzętu ochronnego - ŚOI (15)**, zamocowanego do stałego lub tymczasowego punktu kotwiczącego.
21. Otwory technologiczne w stropach należy przykryć szczelnymi pokrywami lub wykonać wokół nich balustrady. Wytyczne do wykonania zabezpieczeń otworów technologicznych i ich oznakowania dostępne są na stronie **Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie (1)**: [WZZ Otwory technologiczne.pdf](#)
22. Stanowiska pracy należy oświetlić; punkty świetlne muszą zapewniać równomierne oświetlenie, bez ostrych cieni i efektu olśnienia. Wytyczne dotyczące oświetlenia zawarte są w **Standardzie 9.5 Oświetlenie terenu budowy i stanowisk pracy**.

C. DZIAŁANIA PODCZAS PROWADZENIA ROBÓT

1. Roboty branżowe należy prowadzić zgodnie z **IBWR (22)**, a także ze specyfikacją techniczną i innymi dokumentami odniesienia materiałów i wyrobów, DTR i instrukcjami obsługi maszyn, urządzeń i sprzętu.
2. Roboty branżowe muszą być prowadzone przez pracowników **kompetentnych (7)** i pod **bezpośrednim nadzorem (9)**.
3. Prace zaliczane do **szczególnie niebezpiecznych (3)**, które zostały wymienione w „Wykazie prac szczególnie niebezpiecznych”, należy realizować zgodnie ze **Standardem 1.0 Prace szczególnie niebezpieczne** pod stałym nadzorem.
4. Szczegółowe zasady prowadzenia robót murarskich i tynkarskich zawarte są w **Standardzie 12.1 Roboty murarskie i tynkarskie**.
5. Szczegółowe zasady prowadzenia robót szalunkowych zawarte są w **Standardzie 12.2 Roboty szalunkowe**.
6. Szczegółowe zasady prowadzenia robót zbrojarskich i betoniarskich zawarte są w **Standardzie 12.3 Roboty zbrojarskie i betoniarskie**.
7. Szczegółowe zasady prowadzenia robót malarskich zawarte są w **Standardzie 12.4 Roboty malarskie**.
8. Szczegółowe zasady prowadzenia robót posadzkarskich i okładzinowych zawarte są w **Standardzie 12.5 Roboty posadzkarskie i okładzinowe**.
9. Jeśli warunki lub sposób prowadzenia robót nie są zgodne z przepisami i stwarzają bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia pracownika, a także w sytuacji, kiedy wykonywana przez niego praca stanowi zagrożenie dla innych osób, każdy pracownik ma obowiązek:
 - powstrzymania się od wykonywania pracy,
 - ostrzeżenia o zauważonym niebezpieczeństwie osób znajdujących się w rejonie zagrożenia,
 - niezwłocznego zawiadomienia przełożonego o niebezpieczeństwie.